

KARAKTERISTIEK VAN DE TOCHT

Gevaren traject: 8 dagen kajakken, ca 100 km, dagetappes van 7 tot 30 km.

Op de eilanden enkele wandelingen.

Zwaarte/moeilijkheidsgraad: Middelzware zee-kanotrektocht, zee Cano-ervaring vereist.

Overnachten: Wildkamperen en minicampings.

Zeekajakken rond de Deense Zuidzee-eilanden

S-ü-d-w-e-s-t b-i-s w-e-s-t

Wildkamperen op Lyø.

In de zomer maakten Henk Filippo en Hanna Amse met hun 2-persoons zeekajak een trektocht in de Zuidzee-eilanden. Nee, geen koraalriffen en kokospalmen, de Deense Zuidzee! Kleine bewoonde en onbewoonde eilanden met exotische namen als Ærø, Lyø, of Strynø. En het kán er tropisch heet zijn.

f-ü-n-f b-i-s s-e-c-h-s

De Deense 'Sudhavsøer', de eilandjes en het zeegebied ten zuiden van Funen, zijn perfect om te zeekajakken. Helder blauw water, nauwelijks getij en wild kamperen aan stille kiezelstrandjes. Dat ontdekten we vorig jaar en nu zijn we hier opnieuw. Weer vertrekken we met een volgestouwde boot ergens van de kust van Funen, zonder vastomlijnd plan. De vrijheid tegemoet, genietend van de afwisseling tussen land en zee, waar weer en wind onze route zullen bepalen.

Oude heuvels

Met wind NO2 in de rug peddelen we naar een soort 'erwt' die midden in zee aan de horizon opduikt. Die erwt blijkt de enige boom op het piepkleine Flæskholm, een onbewoond vlekje van nog geen honderd meter lang. Het is warm, de verderop gelegen eilandjes Drejø en Skarø zweven als luchtspiegelingen boven het heldere water. Alles is dichtbij; gezichtsbedrog blijkt later. Dit eilandengebied is een tijdens de ijstijden gemodelleerd morenelandschap, dat onder water liep toen de zee steeg. De westelijke eilandjes zijn de toppen van vroegere heuvels. We varen naar één van die oude heuvels, Avernakø, om een eerste wandeling te maken: beboste heuvels, gele boerderijen, blauwe lucht, korenbloemen en goudgele graanvelden. Weinig mensen, wel kikkers, eenden en scharrelvarkens met heuse krullen in de staart. Eenvoud. Stilte. Slechts verstoord door het geronk van een landbouwmachine. Tegen het vallen van de avond varen we verder, over een spiegelgladde zee langs steile kliffen.

Tot we aan het strand een vlak plekje vinden voor de tent. Een lange dag varen wordt beloond met een paarse zons- ondergang.

Tussen de rozenstruiken

De volgende dag is het weer omgeslagen, de wind is opgestoken en het is behoorlijk afgekoeld. Volgens Denen is de zomer hier slechts af en toe 'iets dat op een zomer lijkt'. Het enige dat we vandaag doen is oversteken naar Lyø, Hanna's lievelingseiland. We varen om de zuidpunt tot we een beschut strand en een mooie kampeerplek tussen de rozenstruiken vinden. Lyø is een glooiend eiland met in het midden een lieflijk speelgoeddorpen. We lopen door kronkelige straatjes, langs vakwerkhuisen met rietdaken en dorpsvijvers vol kwakende kikkers. Een veerboot komt nog dagelijks de melk van Lyø's koeien halen en vaart tegelijk toeristen heen en weer. Fietsen zonder slot, langs de weg fruit en zelfgemaakte jam te koop; een kistje erbij voor het geld.

Luciferdoosje

's Nachts regent het onophoudelijk, het weerbericht geeft wind N, 4 tot 5. We dubben, wel of niet gaan? Hanna hoopt van niet, ze heeft het niet zo op schuimende golven. Maar ik wil de confrontatie met golven en wind wel aan. Als het opklaart en de wind lijkt te luwen, stouwen we de natte huisraad in de kano. Vermoeiend hoor, iedere dag moeten tent, pannen, slaapzakken en kleren door een klein rond gat gepropt worden en opgeborgen op een plek

stad Rudkøbing. Ik zeg nog: 'Niet te dicht langs de kade', als we plots worden verrast door hoge golven, van vóór, achter, links en rechts. Te laat herinner ik me uit de theorieboeken de naam *clapotis* – we zitten er dan al middenin: chaotische golven die terugkaatsen van een kade. We worden alle kanten opgeschud en natgespat, maar we blijven overeind. Geen paniek, af en toe een

De Kleine Belt is het zeegebied ten zuiden van het Deense eiland Funen. Hier ligt een tiental zogenaamde *smdøer*, kleine eilandjes vlak bij elkaar; een ideaal zeekeergebied.

Uitrusting

Zeekajaks, complete zee-uitrusting; 1- of 2-persoons. Kampeeruitrusting, kaart, kompas of GPS, radio voor weerbericht (Duits *Seewetterbericht* dagelijks op MW 1269 m). Zie ook www.oppad.nl, *Uitrusting/paklijsten* (alleen voor abonnees).

Dreigende storm
boven Strynø.

Zonsondergang
aan het strand
van Avernakø.

lage steun en doorvaren. Na enkele minuten zijn we er doorheen en wat later peddelen we uit de wind langs de beboste oevers van Tåsinge. Het is pas acht uur 's ochtends als we stoppen voor een welverdiende pauze. Ik krijg met wat benzine het natte drijfhout aan en maak een vuur om ons te drogen en te warmen.

Stroom mee

De beproeving is nog niet over, nog één stuk open water. Tegenwind striemt in onze gezichten, we trekken onze armen uit onze rompen! Met loodzware spieren bereiken we de overkant en peddelen door een mooie Sund naar Svendborg. Op een strandje bij de haven stoppen we en uitgeteld liggen we bij te komen van de inspanningen. Verdwaasd en zeedronken besluiten we toch door te varen naar het plaatsje Ballen, waar de auto staat. In de Svendborg Sund staat een flinke stroming, tot wel drie knopen, die om de zes uur omkeert. We hebben de stroom gelukkig mee. De GPS laat zien dat we ondanks harde tegenwind nog vijf kilometer per uur halen. Na twee uur varen beginnen allerlei spieren te protesteren, het is mooi geweest! Aan de oever is een camping. Nog een stukje liften om de auto op te halen en de cirkel is rond. <

Beste tijd

De Deense zomers zijn vergelijkbaar met die van ons, wisselvallig dus. Wacht als het kan een mooiweelperiode af. Aangenaam stil is het in augustus (na de Deense zomer-vakantie).

ADRESSEN

- **Nederlandse Kano Bond NKB**,
Postbus 1160, 3800 BD Amersfoort.
I: www.nkb.nl.
- **Toeristische Kano Bond Nederland TKBN**,
Postbus 715, 2600 AS Delft. I: www.tkbn.nl.
- **Ærø turistbureau**, (062) 52 13 00.
- **Vereniging van Deense kleine eilanden**:
www.danske-smaaoer.dk
- **Havkajakcenter Svendborg**
(kajakverhuur en cursussen),
(062) 54 19 20. I: www.havkajakcenter.dk.
- **Havkajakcenter Marstal** (cursussen).
I: www.havkajakcenter-marstal.dk.
- **Deens Verkeersbureau**, Postbus 266,
2300 AG Leiden, (0900) 202 52 80 (€ 0,45/min).
F: (071) 521 17 94. I: www.visitdenmark.com.
E: denemarken@dt.dk.
- **Landennummer Denemarken**: 00 45.

Kleurige vakwerkhuisen
en keienstraatjes in
Æroskøbing.

kwaadaardig zwart, met schuimkoppen overall. We zitten vast! Dan de tent maar weer opgezet. We kijken naar de aanzwellende storm en zoeken de kro van het eiland op. Die is ingericht in een oude smederij; alle gereedschappen hangen er nog. Aan de muren een paar deprimerende schilderijen van dronkaards en neerslachtige types. Ook dat hoort bij het eilandgevoel: slecht weer, isolement, depressie en drank. De heerlijke gestoofde *rodspøte*, schol, smaakt er niet minder om. 's Avonds luisteren we naar het Duitse *Seewetterbericht*, dat minutenlang in slow motion voortkabbelt (zodat je kunt meeschrijven, als je niet in slaap valt tenminste): B-e-l-t-e u-n-d S-u-n-d s-ü-d-w-e-s-t

Na vijftwintig kilometer peddelen bereiken we met zon en windstilte het eiland Strynø

b-i-s w-e-s-t f-ü-n-f b-i-s s-e-c-h-s, v-o-r-ü-b-e-r-g-e-h-e-n-d
d-r-e-i b-i-s v-i-e-r, s-p-ä-t-e-r n-o-r-d-w-e-s-t s-e-c-h-s. S-e-e-
g-a-n-g e-i-n M-e-t-e-r...

Dat voorspelt weinig goeds, maar we weten inmiddels uit ervaring dat het 's ochtends rond zonsopkomst vaak iets minder waait. Daar maken we gebruik van. Om half vijf worden we door de hanen gewekt en met een slaperige kop ga ik kijken bij de haven. De golven hebben kleine schuimkoppen, maar de wind lijkt niet sterker dan 4, en in de rug. Het is alleen wel erg vroeg! Tegen mijn verwachting in staat Hanna al thee te zetten en zegt: 'Kom, we gaan!'

Heroïsch rondje Tåsinge

Als dieven in de nacht sluipen we het eiland af en varen de haven uit. De wind pal in de rug, grote golven duwen ons voort. Af en toe spoelt een golf over de boot, maar we hebben alles onder controle. Na een spannende oversteek varen we langs de ondiepe oever van Langeland naar de

Water en lucht worden steeds donkerder en angstvallig houden we ons enige oriëntatiepunt in de gaten

in de kanopunt waar een stuk kaas het al benauwd zou krijgen. We koersen aan op de kleine vuurtoren Skjoldnæs fyr op het uiterste puntje van Ærø, hemelsbreed acht kilometer verderop. Als we uit de luwte van Lyø komen, worden we ingehaald door verraderlijke interfererende golven, van links en rechtsachter. We zijn nu midden op zee. Water en lucht worden steeds donkerder en angstvallig houden we ons enige oriëntatiepunt, de vuurtoren, in de gaten. Soms lijkt die in de nevel op te lossen. Gelukkig geeft de GPS de juiste koers aan. Met wind en golven mee razen we naar Ærø. Zwarte golven, een kleine meter hoog, komen van achteren aanrollen en dwingen ons om geconcentreerd te varen. De boot lijkt wel een luciferdoosje. Het is continu opletten en we kunnen de peddels geen moment loslaten! Een grote driemaster en de veerboot naar Ærø laten we op ruime afstand passeren voor we de vuurtoren bereiken. De spannende oversteek zit erop. Als ontlading barst een plensbui los, kopjes en schoteltjes dansen op de golven.

Æpletærte en kleurige huisjes

Tot de draad toe nat en dronken van de golven zitten we even later aan de *æpletærte* in de *kro* (herberg) van het stadje Søby. Nog later staat onze tent op een grasveldje bij de jachthaven. We nemen een douche en stoppen de kleren in de droogtrommel. Vanuit een kleine baai aan de noordkust wandelen we de volgende dag in de regen door de heuvels van Ærø. Met dertig kilometer is Ærø het grootste eiland dat we aandoen. Glooiend heuvelland, tot zestig meter hoog, drie prachtige stadjes, af en toe een windmolen of dorpje en graanvelden zover we kunnen zien. We passeren her en der over de velden gestrooide boerderijen en bontgekleurde huizen. Van dit soort huizen moeten we het hebben op deze grauwe dag. Een boer harkt het grind rond zijn boerderij. De wegen zijn nog leger dan in de rest van Denemarken. Het romantische stadje Ærøskøbing, dat met z'n keienstraatjes en kleurige vakwerkhuisen vrijwel geheel onder monumentenzorg valt, maakt dit mooie eiland af.

Tien huizen

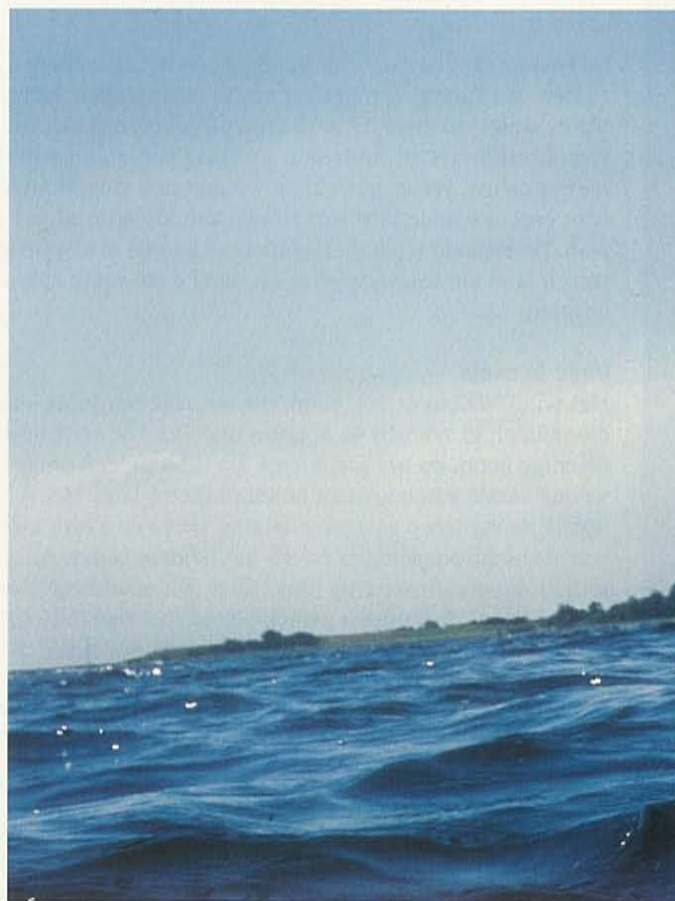
Na een regendag op Ærø breekt de zon langzaam door. Een Duitse kanovaarster steekt net als wij van wal. Het is West 3, alweer wind in de rug. We peddelen langs de piepkleine grassige eilandjes Store en Lille Egholm waar koeien en paarden grazen, en we pauzeren op het kleine Birkholm: tien huizen telt het. De eilandjes worden vlakker, de zee naar het oosten toe ondieper en stiller, grote boten kunnen hier niet komen. Rond Bredholm en Grensholm zien we honderden zwanen dobberen. In de verte doemt Marstal op, het havenstadje op de oostpunt van Ærø.

In vorige eeuwen bevoeren éénmast-Marstal-schoeners en driemasters van hieruit alle wereldzeeën.

We passeren enkele van die historische driemasters; een indrukwekkend gezicht vanuit onze kleine kajak. Door het veranderlijke weer wisselt de zee ieder moment van kleur: bruingroen vanochtend, helblauw tijdens een opklaring en lichtgroen in de ondieptes rond Strynø. We zien in het heldere water het spel van brekend zonlicht op de lange slierten waterplanten en massa's kwalletjes. Na 25 kilometer peddelen bereiken we met zon en windstilte het eiland Strynø. De nattigheid en grauweheid van de afgelopen dagen zijn vergeten. We strijken neer op de boerderijcamping.

Strynø Kro

Ondanks de hevige regen van vannacht denken we stoer aan verder varen. Overmoedig pak ik de tent vast in. Maar na het ontbijt gaat het plots hard waaien, de zee wordt

De oversteek naar Lyø, de zee is nog kalm.

KAARTEN

- **Seekarte nr 14, Kleine Belt, 1:50:000.** Goede zeekaart, met boeien, scheepvaartroutes (ferryboten), dieptes, en herkenningspunten aan land. Bestellen: Eckardt & Messtorff Hamburg, www.eumhh.de. *GPS-gebruikers: deze kaart heeft niet de standaard WGS 84 kaartdata.*
- **Fietskaarten Fyn, Langeland & Ærø, 1:100.000,** ca € 12,50. Voor overzicht paden, wegen en dorpjes op de eilanden. Bestellen: Fietsvakantiewinkel, Woerden, (0348) 42 18 44. *Alternatief: 1:50.000-kaarten nrs. 1311 I, 1311 IV, 1312 II en 1312 III,* ca € 13,50 p. st.

GIDSEN

- **Gouden Serie, Denemarken,** uitg. ANWB, € 16,95. Met een uitgebreid hoofdstuk over de Zuidzee-eilanden.
- **Reishandboek Denemarken,** uitg. Elmar, € 16,55. Iets minder uitgebreid, maar meer praktische informatie.
- **Hafenführer Dänemark 1, der Kleine Belt und Fahrwasser südliche Fünen,** uitg. Maritim, ca € 28,-.

*De documentatie is doorgaans te koop bij alle gespecialiseerde boekhandels.
Bron: Reisboekwinkel Atlas, Nieuwlandstraat 16, 5038 SN Tilburg, T/F (013) 536 04 38.
I: www.reisboekhandel.nl.*

Er naartoe

Auto: route over land ca 780 km, 7,5 uur rijden, zie www.routenet.nl. Met het veer Fynshav - Bøjden is de route 200 landkilometers korter en leuker te maken (je steekt het water over dat je later gaat bevaren). Het veer

vaart 6 – 8x per dag, oversteek duurt ca 50 minuten, prijs retour ca 400 DEK voor 1 auto met max 5 inzittenden. Info: Scandlines, (0045) 33 15 15 15. Je kunt ook bij Fynshav starten, maar dan begint de tocht met een lastige oversteek van 20 kilometer.

Moeilijkheid/zwaarte

In de Deense Zuidzee zijn nauwelijks getij en stroming. Tochten zijn naar believen korter of langer te maken. Als je van eiland naar eiland hopt, vaar je telkens maar enkele kilometers over open water. Houd goed rekening met windsterkte en -richting, je bent wel op zee! Kennis van zeekanoën is vereist, niveau *Zeevaardigheid* (te behalen via een zeekano-opleiding bij de NKB of TKBN). Heb je weinig ervaring, vaar dan altijd met een groepje en niet bij windsterktes van meer dan 4 Beaufort. Je kunt bij slecht weer altijd (met kano) een van de veerbootjes naar het vasteland nemen. Ook kun je ter plekke een kanotrektocht onder leiding boeken (zie *Adressen*).

Overnachten, eten en drinken

Wildkamperen is toegestaan langs het strand. Sommige eilanden hebben een jachthaven met (vaak gratis) kampeerveldje, voorzien van water, wc of een afdakje. Strynø heeft een mooie boerderijcamping met keuken en eetzaal. Bij Skovballe op Tåsinge is een zeejakacentrum met een camping. Op Ærø, Langeland en Tåsinge zijn ook grotere campings. Op veel eilandjes kun je overnachten bij particulieren (Bed & Breakfast). De meeste bewoonde eilanden hebben een winkeltje, sommige een kro (herberg).